

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ГРИП ТА ГРВІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

4 тиждень

(23–29.01.2023)

Дата випуску:
31.01.2023

www.phc.org.ua
fb.com/phc.org.ua

Резюме за 4 тижень по Україні

- Кількість регіонів, у яких в системі рутинного епіднагляду зафіксовано циркуляцію вірусів грипу, зменшується третій тиждень поспіль — із 15 регіонів на попередньому тижні до 13 регіонів на звітному тижні, що становить відповідно 52% усіх регіонів, де зафіксовано циркуляцію. Водночас географічне розповсюдження вірусів грипу досі широке.

- Поступово зростає епідемічна активність в Україні: показник захворюваності на ГРВІ включно із новою коронавірусною інфекцією за звітний тиждень порівняно з попереднім збільшився на 1,9%, проте менший на 40,8% від епідпорога, визначеного для України. Темп захворюваності на ГРВІ серед дітей зріс на 9,9%, а серед дорослих, навпаки, зменшився на 4%.

- Порівняно з попереднім тижнем на 27% зросла кількість пацієнтів із ТГРІ та частка цих пацієнтів серед усіх госпіталізованих (7,1% протягом звітного тижня проти 5,6% попереднього тижня).

- Зареєстровано чотири летальні випадки внаслідок грипу, що підтверджено методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР).

- Віруси грипу типу А превалюють — 88,9% та 96,2% серед обстежених пацієнтів із ГПЗ та ТГРІ відповідно. Крім того, триває циркуляція вірусів SARS-CoV-2, RS-вірусів, аденовірусів та метапневмовірусів.

- За тиждень проти грипу щеплено 5 439 осіб.

Резюме з початку сезону по Україні

- Цей епідсезон менш інтенсивний за попередній: із 3 жовтня 2022 року до 29 січня 2023-го на ГРВІ перехворіло 1 939 389 (4,7 %) осіб, що на 54,0% менше аналогічного періоду сезону 2021–2022 років. Дитяче населення є рушієм епідпроцесу: частка захворілих дітей становить 12,7%, дорослих — 3,0%.

- На відміну від попереднього сезону, коли серед циркулюючих вірусів домінував SARS-CoV-2, цього разу в половині зразків від пацієнтів із ГПЗ та ТГРІ визначають віруси грипу, а також інші віруси респіраторної групи (SARS-CoV-2, парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси);

- Із початку сезону зареєстровано 12 летальних випадків грипу, що підтверджено методом ПЛР, на відміну від сезону 2021–2022 років, коли летальних випадків унаслідок грипу зареєстровано не було.

- Показник вакцинації проти грипу залишається низьким: від початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 139 107 осіб, з них 91 332 — із груп медичного та епідемічного ризику, що становить 1,0% від загальної цільової групи.

Захворюваність на грип та ГРВІ в сусідніх країнах (3 тиждень 2023 року)

За даними спільного бюлетеня Всесвітньої організації охорони здоров'я і Європейського центру профілактики та контролю захворювань (<https://flunewseurope.org>) протягом звітного періоду в Угорщині зареєстровано низьку епідемічну активність грипу, в Молдові — середню, а в Польщі, Румунії та Словаччині — високу.

У Словаччині зафіксували локальне розповсюдження вірусів грипу, в інших країнах — широке (рис. 1).

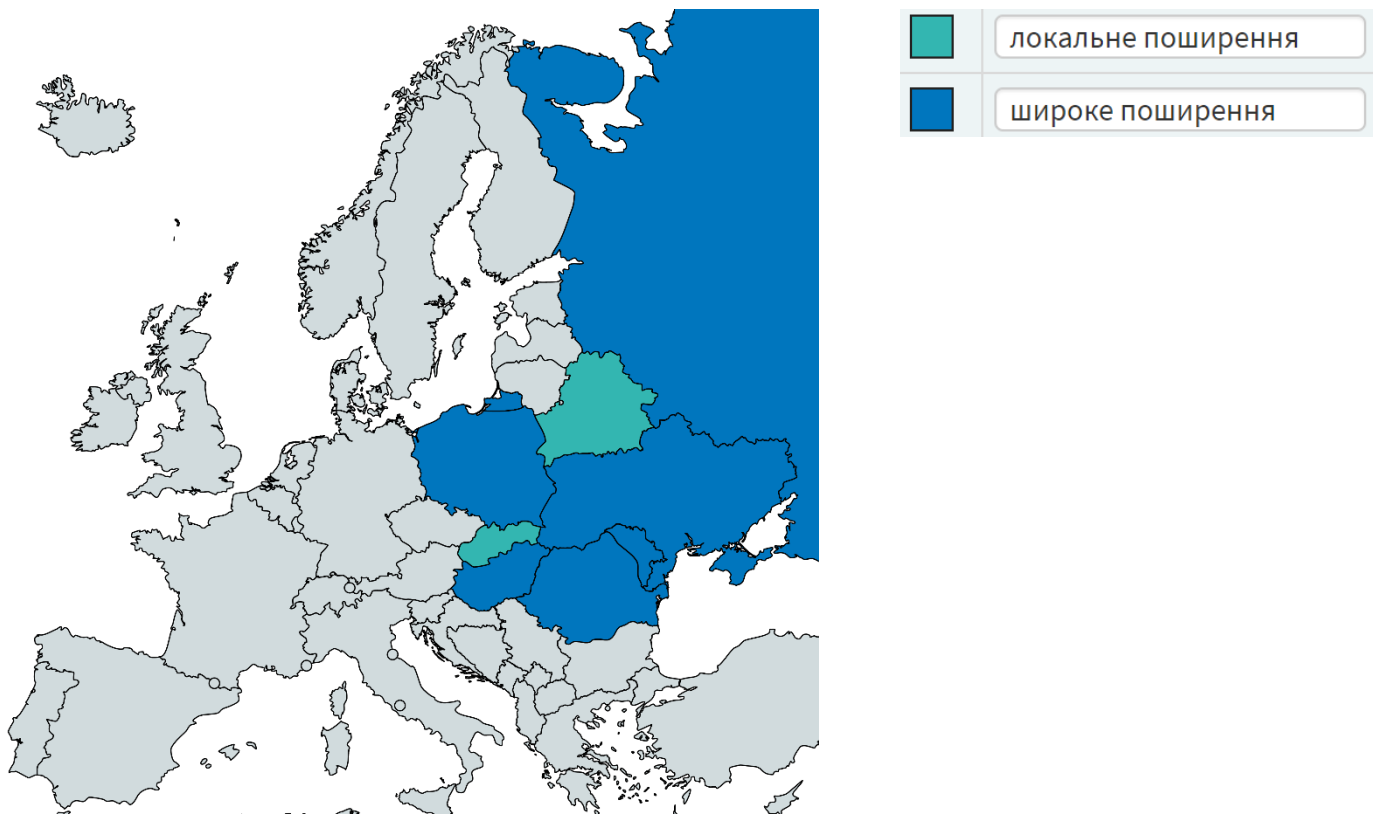

Рис. 1. Адаптовано на основі мапи географічного поширення грипу в країнах європейського регіону (<https://flunewseurope.org>) за 3 тиждень 2023 року

Моніторинг рівня підвищеної смертності

За 2 тиждень 2023 року з-поміж 25 країн Європи, які беруть участь у європейському проєкті моніторингу надлишкової смертності для прийняття рішень у секторі громадського здоров'я (EuroMOMO), в Австрії, Бельгії, Греції, Естонії, Іспанії, Португалії, Швейцарії та Швеції зареєстровано незначне перевищення рівня смертності з усіх причин. Водночас у Великій Британії (Шотландії), Данії, Італії, Нідерландах та Німеччині визначено помірний рівень, що може бути пов'язано з продовженням пандемії COVID-19 та одночасним поширенням циркуляції вірусів грипу (рис. 2).

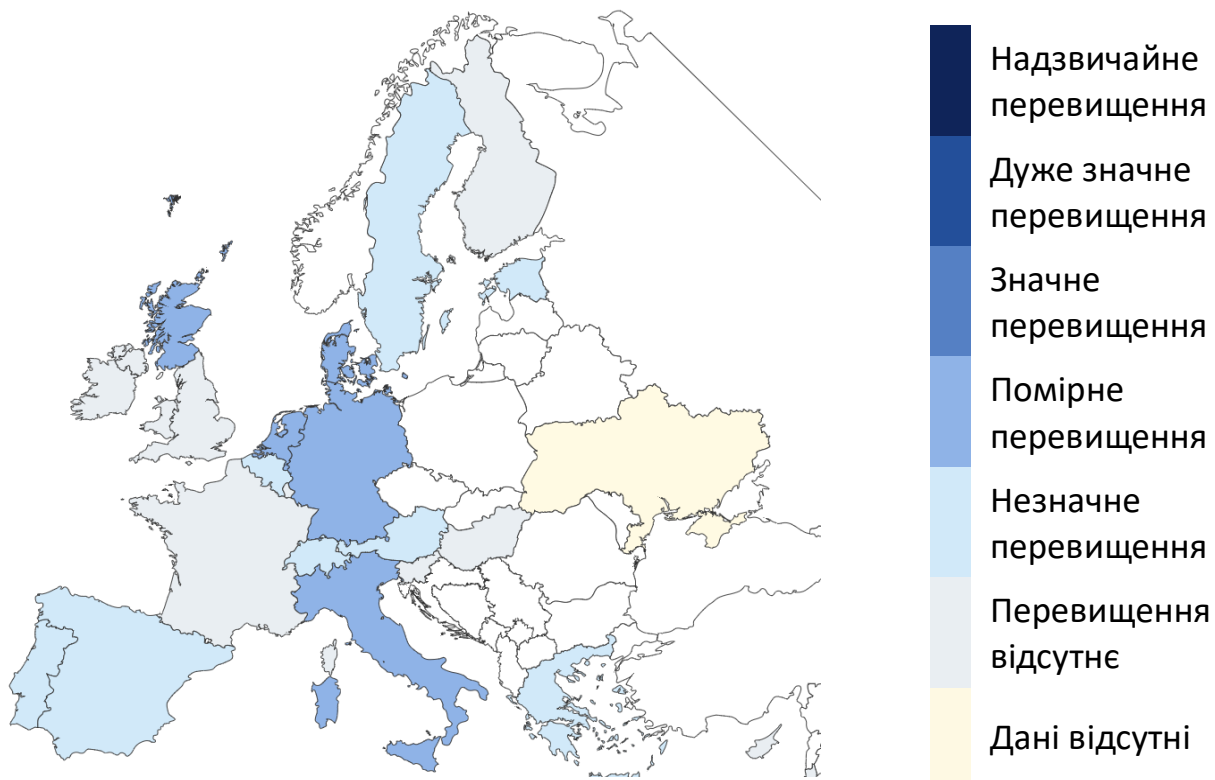

Рис. 2. Рівень надлишкової смертності від грипу на основі мапи зі щотижневим Z-показником¹ для всього населення у країнах-партнерах ЕуроМОВО та субнаціональних регіонах, що надають дані, 2 тиждень 2023 року

Аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду

Інформацію за 4 тиждень 2023 року підготовлено за доступними даними рутинного епіднагляду від закладами охорони здоров'я усіх областей України, крім Луганської та Херсонської.

Значення інтенсивного показника захворюваності розраховано на основі кількості всіх зареєстрованих випадків ГРВІ (грип, аденовірус, риновірус, парагрип, COVID-19 та інші).

За звітний тиждень на ГРВІ захворіло 117 175 осіб, із них 53 759 — діти віком до 17 років, що на 8,0% більше минулого тижня. У структурі захворюваності побільшало дітей віком до 17 років — до 45,9% проти 42,5% попереднього тижня. Інтенсивний показник захворюваності² — 285,8 на 100 000 населення, що на 40,8% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 1,9% більше від показника попереднього тижня (рис. 3).

За звітний тиждень у Запорізькій та Івано-Франківській областях зареєстровано чотири летальні випадки внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР, визначено фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипіваних.

¹ Z-показник надлишкової смертності — стандартизоване відхилення кількості смертей від базової лінії, розрахованої для певного регіону. Використовують для порівняння показників надлишкової смертності чи країнами або регіонами в нашій країні, різними популяціями або між різними періодами часу.

² Інтенсивний показник захворюваності розраховано згідно з кількістю населення за даними Державної служби статистики України.

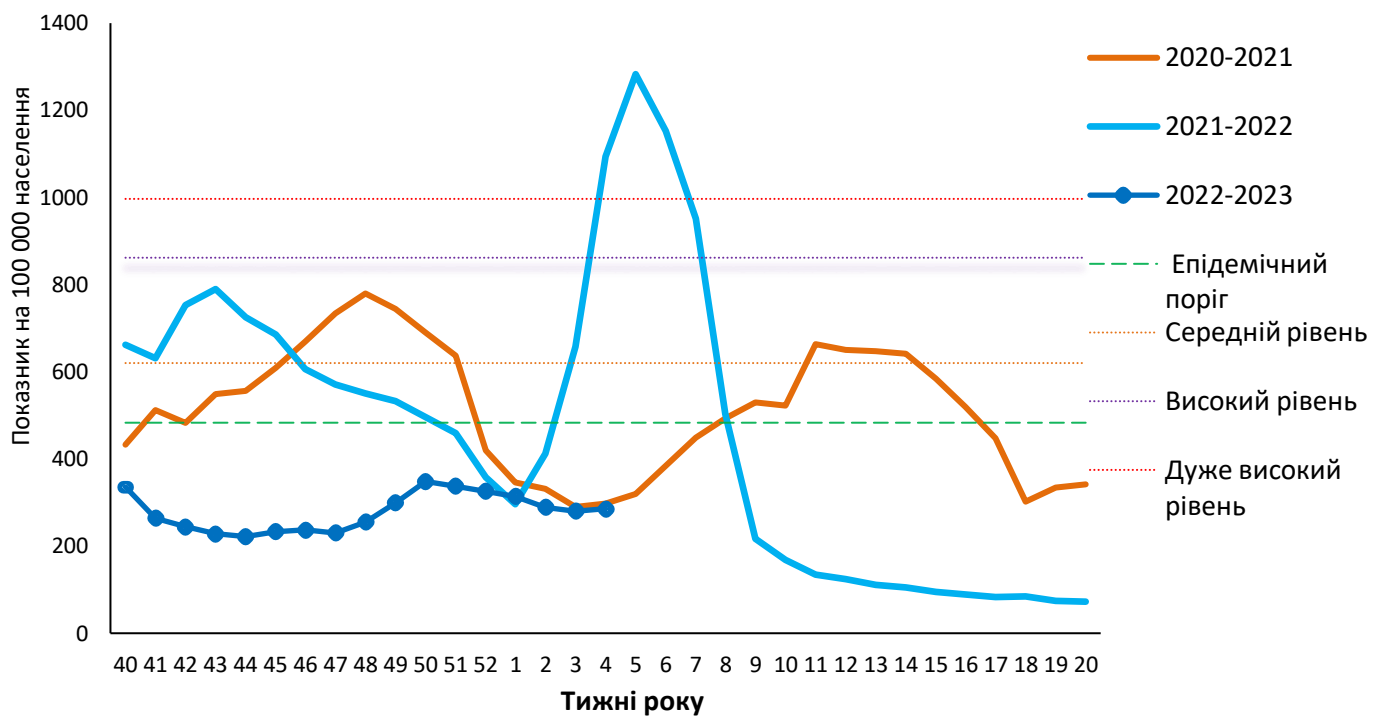

Рис. 3. Інтенсивний показник захворюваності на грип і ГРВІ та рівень перевищення епідемічного порога, Україна, 4 тиждень 2023 року

У таблиці 1 показано розподіл регіонів України за рівнями епідемічної активності захворюваності на ГРВІ. Епідемічну активність низького рівня зафіксовано в Полтавській області. В інших регіонах України зберігається неепідемічний рівень.

Таблиця 1. Рівні епідемічної активності захворюваності на ГРВІ, Україна, 4 тиждень 2023 року

№	Область	Показник епідпорога на рік	Інтенсивний показник за звітний тиждень	Перевищення епідпорога за звітний тиждень, %
1	Україна	483,1	285,8	– 40,8
2	Вінницька	590,5	282,3	– 52,2
3	Волинська	551,1	350,0	– 36,5
4	Дніпропетровська	591,7	391,3	– 33,9
5	Донецька ³	485,3	47,3	– 90,3
6	Житомирська	576,8	459,5	– 20,3
7	Закарпатська	430,5	254,7	– 40,8
8	Запорізька	591,6	350,9	– 40,7
9	Івано-Франківська	425,8	280,9	– 34,0
10	Київська	858,8	594,6	– 30,8
11	Кіровоградська	478,9	319,2	– 33,4
12	Луганська ⁴	628,3	Дані відсутні	Дані відсутні
13	Львівська	434,1	299,2	– 31,1
14	Миколаївська	496,4	215,1	– 56,7
15	Одеська	532,1	298,8	– 43,8
16	Полтавська	521,9	552,4	5,9

³ Дані розраховано лише для підконтрольної частини Донецької області.

⁴ Дані для Луганської області недоступні у зв'язку з тимчасовою окупацією.

17	Рівненська	616,3	413,2	– 33,0
18	Сумська	461,1	325,9	– 29,3
19	Тернопільська	302,5	265,1	– 12,4
20	Харківська	415,1	177,3	– 57,3
21	Херсонська ⁵	512,6	Дані відсутні	Дані відсутні
22	Хмельницька	635,7	339,5	– 46,6
23	Черкаська	459,6	372,0	– 19,1
24	Чернівецька	491,7	333,7	– 32,1
25	Чернігівська	569,7	506,0	– 11,2
26	м. Київ	798,2	274,9	– 65,6

У системі рутинного епідеміологічного нагляду за ГРВІ циркуляцію вірусів грипу зареєстровано у 13 (52,0%) областях України. Слід зазначити, що результати досліджень зразків матеріалів на респіраторну групу інфекцій проаналізовано на підставі звітів від 14 областей. Центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України Вінницької, Закарпатської, Львівської, Сумської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської та Чернівецької областей не надіслали звіти про такі дослідження. Під час дослідження зразків матеріалів від 1 230 пацієнтів визначено віруси грипу в 413 (33,6%) випадках, частка позитивних знахідок на 2,1% менше показника попереднього тижня. Порівняно з попереднім тижнем на 3,2% зменшилася частка позитивних знахідок серед осіб, обстежених на COVID-19: у зразках матеріалів від 4 282 осіб у 402 (9,4%) випадках визначено віруси SARS-CoV-2. Позитивні знахідки інших вірусів респіраторної групи інфекцій становили 1,8% випадків (RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси та інші).

За звітний тиждень проти грипу вакциновано 5 439 осіб. Із початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 139 107 осіб, зокрема 91 332 (65,7% від загальної кількості щеплених) — із груп медичного та епідемічного ризиків (рис. 4).

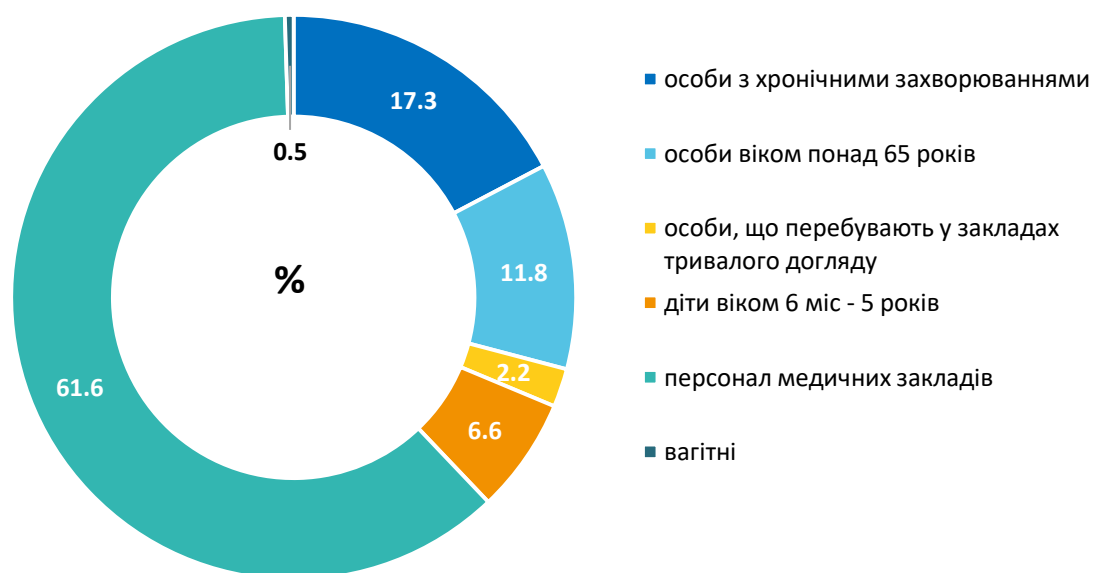

Рис. 4. Питома вага представників груп ризику, які отримали щеплення проти грипу станом на 4 тиждень 2023 року

⁵ Дані для Херсонської області тимчасово відсутні у зв'язку з порушенням системи звітності.

Аналіз даних дозорного епідеміологічного нагляду

Дозорний епідеміологічний нагляд за грипом та ГРВІ (ДЕН) здійснюють у 12 регіонах України відповідно до географічного розподілу: північ — Київ, Суми та Чернігів, схід — Дніпро й Харків, південь — Запоріжжя та Одеса, захід — Львів, Рівне й Чернівці, центр — Кропивницький та Вінниця.

ДЕН забезпечують 15 закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) і 20 стаціонарних закладів охорони здоров'я (дозорні лікарні).

За інформацією, що надали 15 закладів ПМСД, протягом 4 тижня 2023 року зареєстровано 274 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ГПЗ. Захворюваність серед дорослого населення становила 379,6 на 100 000 населення, серед дітей віком до 17 років — 513,0 на 100 000. З-поміж 274 пацієнтів із ГПЗ у 83 (30,3%) було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій, за результатами якого у 32 (38,6%) випадках отримано позитивні результати (табл. 2). У 34 (41,0%) випадках отримано негативні результати, в роботі залишилися 17 (20,4%) зразків матеріалів.

З початку епідемічного сезону з-поміж 3 627 пацієнтів із ГПЗ лабораторно обстежено 1 004 (27,7%) осіб, отримано позитивні результати у 472 випадках, або 48,0%, що більше минулого тижня на 7,3% (рис. 5).

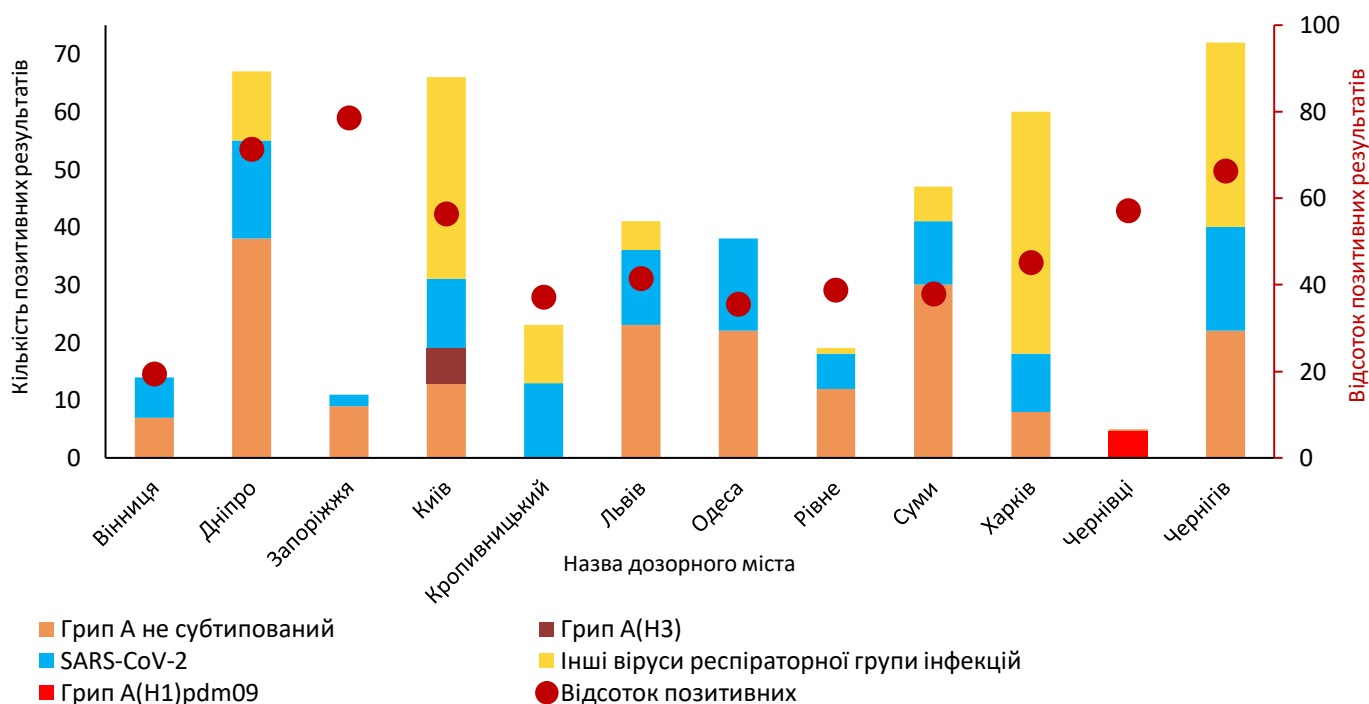

Рис. 5. Результати обстеження осіб із ГПЗ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 4 тиждень 2023 року)

За інформацією, що надали 20 дозорних лікарень, упродовж звітного тижня зареєстровано 310 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ТГРІ, із них 93 (30,0%) — діти віком до 17 років. Пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 7,1%, що на 26,8% менше, порівняно з попереднім тижнем. З-поміж 310 випадків ТГРІ у 93 (30,0%) пацієнтів було взято зразки матеріалів

для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 90 зразків матеріалів у 47 (50,5%) випадках отримано позитивні результати (табл. 2). У 40 (43,0%) випадках отримано негативні результати, в роботі залишилися 6 (6,5%) зразків матеріалів.

З початку епідемічного сезону з-поміж 3 245 пацієнтів, клінічний стан яких відповідає ТГРІ, лабораторно досліджено 1 147 (35,3%) зразків матеріалів, отримано позитивні результати на віруси респіраторної групи інфекцій в 537 (46,8%) випадках, що на 9,6% більше показника попереднього тижня (рис. 6).

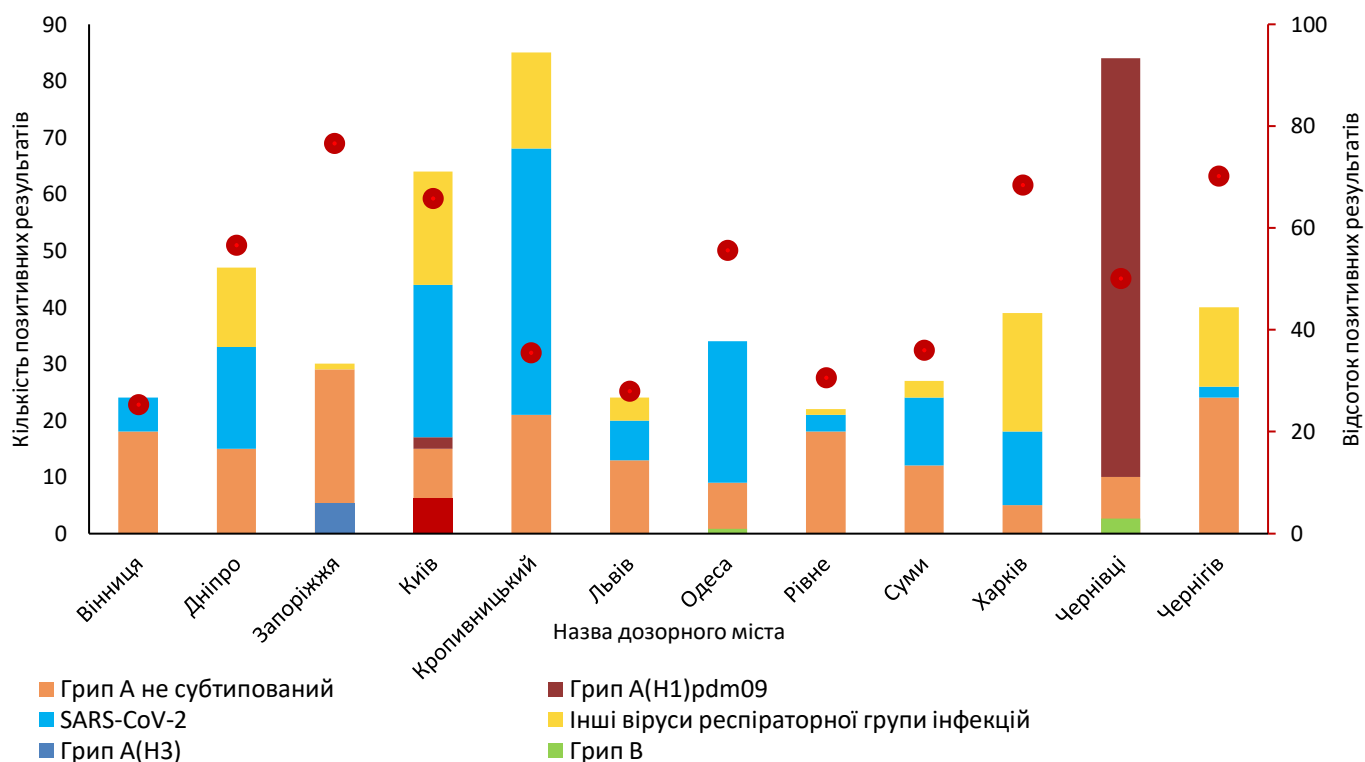

Рис. 6. Результати обстеження пацієнтів із ТГРІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 4 тиждень 2023 року)

Табл. 2. Результати досліджень зразків матеріалів із дозорних джерел за 4 тиждень 2023 року та з початку сезону

Показники	Звітний тиждень		Усього за звітний тиждень	Сезон 2022/2023		Усього від початку сезону
	ГПЗ	ТГРІ		ГПЗ	ТГРІ	
Кількість досліджених зразків матеріалів	66	87	153	983	1147	2130
Кількість позитивних зразків, абс. знач. (%)	32 (48,5)	47 (54)	79 (51,6)	472 (48,0)	537 (46,8)	1009 (47,4)
Кількість вірусів грипу, абс. знач. (% від позитивних)	18 (56,3)	26 (55,3)	44 (55,7)	204 (43,2)	282 (52,5)	486 (48,2)
А, абс. знач. (% від позитивних на грип)	16 (88,9)	25 (96,2)	41 (93,2)	201 (98,5)	278 (98,6)	479 (98,6)
А(Н1)pdм09	0	0	0	6	76	82
А(Н3)	0	0	0	6	13	19
А не субтиповані	16	25	41	189	189	378
В, абс. знач. (% від позитивних на грип)	2 (11,1)	1 (3,8)	3 (6,8)	3 (1,5)	4 (1,4)	7 (1,4)
Інші віруси респіраторної групи інфекцій, абс. знач. (% від позитивних)	14 (43,7)	21 (44,7)	35 (44,3)	268 (56,8)	255 (47,5)	523 (51,8)
Парагрип	0	0	0	15	8	23
Аденовіруси	0	2	2	4	7	11
RS-віруси	11	13	24	47	41	88
Риновіруси	0	0	0	41	23	64
Бокавіруси	0	0	0	0	0	0
Коронавіруси OC43, 229Е, NL63, HKU1	0	0	0	0	0	0
Метапневмовіруси	0	1	1	36	16	52
SARS-CoV-2	3	5	8	125	160	285